

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการตลาดสำหรับผู้ประกอบการสตรีในชุมชน: กรณีศึกษาวิสาหกิจขนาดย่อมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย

Marketing Competency Development Guidance for Rural Women Entrepreneurs: A Case Study of Small Enterprises in Knitted & Embroidered Cotton Product

เพชรรัตน์ มีสมบูรณ์พูนสุข

Petcharat Mesomboonpoonsuk

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ สตรี วิสาหกิจขนาดย่อมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายในชุมชนอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขอบเขตการศึกษา ครอบคลุมข้อมูลของผู้ประกอบการสตรีวิสาหกิจขนาดย่อมฯ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะ วิสาหกิจ ปัจจัย จูงใจในการประกอบวิสาหกิจ และการดำเนินงานด้านการผลิตและการตลาดในปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูล ส่วนบุคคล ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย

การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการสตรีฯ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อมฯ ซึ่งมี ทั้งหมด 2 กลุ่ม โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การเก็บข้อมูลจากผู้บริโภค กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริโภคที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย จำนวน 400 คน การ เลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบโควตา จากจังหวัดที่เป็นแหล่งลูกค้าหลัก คือจังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพฯ จำนวนจังหวัดละ 200 ราย เท่าๆ กัน โดยใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ t-test Ftest และ Chi-Square test

Abstract

The purpose of this research was to present guidance to develop women entrepreneurs' marketing competency of knitted & embroidery cotton product small enterprises in Sankhamphang community of Chiang Mai province.

The research covered women entrepreneurs' information; personal information, types of enterprises, motivation factors in starting up business, production and marketing operation. The research also covered personal information, attitude and behavior of customers toward knitted and embroidery cotton products.

In collecting data of women entrepreneurs, the author used a structured questionnaire as a research tool in interviewing the representatives of both small enterprises in the community.

In collecting data of customers, the samples were 400 customers who have bought knitted and embroidery cotton products. Quota sampling was used in regard to main location of customers; Chiang Mai 200 samples and Bangkok 200 samples. The self administered questionnaire was used as a research tool. The data was analyzed using several statistical techniques including frequency, percentage, t-test, F-test and Chi-Square test by using SPSS.

คำสำคัญ: ศักยภาพการตลาด ผู้ประกอบการสตรี วิสาหกิจขนาดย่อม ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย

Keywords: Marketing Competency, Women Entrepreneurs, Small Enterprises, Knitted & Embroidery

Cotton Product

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ ชิดกับความก้าวหน้าในบทบาทของสตรี ในประเทศที่สตรีมี บทบาทมากมักจะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่าง มั่นคง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดที่ผู้หญิงถูกจำกัด สิทธิและขอบเขต ไม่มีสิทธิมีเสียง เศรษฐกิจของประเทศ นั้น ก็จะมีการเจริญเติบโตอย่างซ้า ๆ ซึ่งจากการสำรวจของ องค์การสหประชาชาติพบว่า ใน 10 ปีที่ผ่านมา สตรี สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในภาคเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ในฐานะที่เป็นผู้บริหารธุรกิจสตรี โดยเป็นเจ้าของธุรกิจมาก กว่าร้อยละ 25 ของธุรกิจทั้งหมด (United Nations. 1999)

สำหรับในประเทศไทยถึงแม้ไม่ได้มีหน่วยงานใด ทำการสำรวจ จำนวนธุรกิจที่ดำเนินการโดยสตรีทั้งหมด แต่จำนวนผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจต่างๆ มีให้เห็นเป็น จำนวนมาก ในปัจจุบัน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จึงเริ่มให้ความสนใจในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ สตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2550 สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ริเริ่ม โครงการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อ สตรี โดยให้ชื่อโครงการว่า "SMEs สตรี" วัตถุประสงค์ ของโครงการ คือการส่งเสริมให้ ผู้ประกอบการที่เป็นสตรี ได้เล็งเห็นโอกาสในการทำธุรกิจหรือวิสาหกิจ รวมทั้ง สนับสนุน และ เสริมสร้างศักยภาพให้ผู้ประกอบการสตรี มีความสามารถในการบริหารจัดการวิสาหกิจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ ไทย โดยในปี 2549 มีจำนวนถึงประมาณร้อยละ 99 ของ ธุรกิจทั้งหมด (สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม. 2550)

ในประเทศไทยวิสาหกิจส่วนใหญ่ จะกระจุกตัวอยู่ ในเขตเมืองศูนย์กลางของแต่ละภาค โดยในภาคเหนือมี จำนวน SMEs รวม 397,129 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.5 ของจำนวน SMEs รวมทั้งประเทศ พื้นที่ประกอบ ธุรกิจของภาคที่มีจำนวน SMEs มากที่สุด คือจังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวนรวมกัน 71,813 ราย และกระจาย ตัวอยู่ในชุมชนต่าง ๆ ของทั้ง 24 อำเภอในจังหวัด เชียงใหม่ (สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2549)

อำเภอสันกำแพงเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีชุมชนต่างๆ ดำเนินวิสาหกิจขนาดย่อมหลาก หลายประเภท โดยเฉพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์พืชผลเกษตร แปรรูป ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เครื่องเงิน เครื่องปั้นดินเผา ไม้แกะสลัก อัญมณี กระดาษสา และผ้าฝ้ายทอมือ (สำนักพัฒนาชมชนจังหวัดเชียงใหม่. 2551) ในบรรดา วิสาหกิจข้างต้น วิสาหกิจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายเป็น วิสาหกิจที่มีความเป็นมาแต่ดั่งเดิมในอดีตกาล เนื่องจากผ้า ทอมือเป็นงานหัตถกรรมจากภมิปัญญาพื้นบ้าน ที่ได้รับ ความนิยมในทุกยุคสมัย เพราะเป็นงานฝีมือล้วนๆ ตั้ง แต่เรื่องของย้อมสี ทอผ้า และการออกแบบลวดลายที่เป็น เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และที่สำคัญวัตถุดิบที่ใช้ล้วนมาจาก ธรรมชาติทั้งสิ้น นอกจากนี้ ลวดลายบนผ้าทอยังสามารถ บ่งบอกถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็น อย่างดี (บิสิเนสไทย. 2550) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการ ผลิตผ้าฝ้ายด้วยการทอมือ ใช้เวลานานและทำให้ได้ผลผลิต น้อย ดังนั้น ผู้ประกอบการผ้าฝ้ายทอมือส่วนใหญ่ใน อำเภอสันกำแพง จึงหันมาใช้เครื่องจักรในการทอผ้าฝ้าย ซึ่งการใช้เครื่องจักรจะได้คุณภาพของผ้าทอที่ไม่ต่างจาก การทอด้วยมือ อีกทั้งยังมีความสวยงามกว่า และผลิตได้ ในปริมาณที่มากกว่า ขณะที่ผู้ประกอบการในชุมชนยังคง อนุรักษ์เอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้วยการปัก ถัก ลวดลาย ต่างๆ ด้วยมือบนผ้าทอ ซึ่งจัดว่าเป็นงานหัตถกรรมภูมิ ปัญญาของชุมชน ที่ยังคงคุณค่าอยู่ในปัจจุบัน (จุรีย์ เดช ยิ่ง. 2551)

การพัฒนาวิสาหกิจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายจึง เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมวิถีชีวิตชุมชนใน อำเภอสันกำแพงให้เกิดความเข้มแข็ง ถึงแม้วิสาหกิจ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายในชุมชนดังกล่าวจะเป็น วิสาหกิจขนาดย่อม การพัฒนาวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ นั้น จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการการตลาดที่ดีและมี ประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันปัญหาการตลาดเป็นปัญหาที่ สำคัญประการหนึ่งของ SMEs (สำนักงานวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม. 2550) นอกจากนี้ จากการ สัมภาษณ์ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย พบ ว่า ปัญหาสำคัญที่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย พบ ว่า ปัญหาสำคัญที่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย หมาย ปัญหาดังกล่าวเกิดจากผู้ประกอบการไม่มีความ สามารถในการทำการตลาด ถึงแม้จะได้เข้ารับการอบรม

โดยหน่วยงานของรัฐบ้าง แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่าง ต่อเนื่องเท่าที่ควร (เอี่ยมศีริ ตันสหวัฒน์. 2551) ดังนั้นผู้ ประกอบการผ้าฝ้ายทอมือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการ สตรี จึงควรได้รับการพัฒนาศักยภาพทางด้านการตลาดให้ มีเพิ่มขึ้นและให้สามารถดำเนินธุรกิจได้ภายใต้การ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจทั้งใน และต่างประเทศ

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการตลาดสำหรับ ผู้ ประกอบการสตรีในวิสาหกิจขนาดย่อมผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้ายของซุมชนในอำเภอสันกำแพง โดยมุ่ง หวังว่าข้อมูลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ ประกอบการสตรีดังกล่าว ในการทำการตลาดผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ บริโภค อันจะนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจให้ สามารถอยู่รอดได้ในระยะยาว และเป็นรากฐานในการ พัฒนาเศรษฐกิจของซุมชนโดยรวมให้มั่นคงต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1) การเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการสตรีวิสาหกิจ ขนาดย่อมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย ในชุมชนอำเภอ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะวิสาหกิจ ปัจจัยจูงใจในการประกอบวิสาหกิจ และ การดำเนินงานด้านการตลาดในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ทำการ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจขนาด ย่อมดังกล่าว ซึ่งมีทั้งหมด 2 กลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่มรวม กันทั้งสิ้น 266 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบ สัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ จะนำมาสรุปเนื้อหา ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ และนำเสนอ ข้อมูลเชิงบรรยาย

2) การเก็บข้อมูลทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายนั้น ประชากร คือผู้บริโภคทั้งหมดที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย ซึ่ง ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึง ได้ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีไม่ทราบ จำนวนประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จะได้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน (Cochran.1953)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบโควต้า คือ ใน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 ราย และในกรุงเทพฯอีก จำนวน 200 รายเท่ากัน เนื่องจาก สองจังหวัดนี้เป็น แหล่งลูกค้าหลักของกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อมผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย และผู้วิจัยยังใช้วิธีแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก ทั้งสองจังหวัด โดยในจังหวัดเชียงใหม่ ได้เลือกตาม สถานที่สำคัญต่างๆ ของอำเภอสันกำแพง และอำเภอ เมือง ได้แก่ ตลาดนัด ตลาดสด ห้างสรรพสินค้า สถานี รถไฟ สนามบิน ศูนย์การค้าในท์บาร์ซา และสถานที่ ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ส่วนในกรุงเทพฯ ได้เลือกตาม แหล่งขายสินค้าหัตถกรรมพื้นเมือง ได้แก่ ตลาดจตุจักร ตลาดประตูน้ำ สำเพ็ง และสวนลุมพินีในท์บาร์ซา การ เก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน, F-test, t-test และ Chi-Square test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ประกอบการสตรีตัวแทน กลุ่มวิสาหกิจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย

1.1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการสตรีตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย (วิสาหกิจฯ) ทั้งสองกลุ่ม มีอายุระหว่าง 47–50 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสูง กว่า มีปัจจัยจูงใจและเป้าหมายในการทำธุรกิจคือเพื่อสร้าง รายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านสมาชิกในชุมชน โดยการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน

1.2) ข้อมูลวิสาหกิจฯ

วิสาหกิจฯ ทั้ง 2 กลุ่ม ก่อตั้งมานานกว่า 10 ปี มีสมาชิกกลุ่มรวมกันทั้งสองกลุ่มจำนวน 266 ราย แรงงานส่วนใหญ่คือกลุ่มแม่บ้านในชุมชน มีเงินทุนของ แต่ละกลุ่มประมาณ 2 ล้านบาท

1.3) การดำเนินการด้านการผลิตและการ ตลาดในปัจจุบัน

ด้านการผลิต วิสาหกิจ ฯ ทั้ง 2 กลุ่ม ใช้อุปกรณ์ และเครื่องจักรหลักในการผลิต คือ เข็ม สะดึง จักรเย็บผ้า เครื่องตัดผ้า และเตารีด โดยมีวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต คือ เส้นฝ้าย ซึ่งแหล่งจัดซื้อจะอยู่ในจังหวัดลำพูน และ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีกระบวนการผลิต เริ่มจาก การคัด เลือกผ้าและเส้นฝ้าย การซักฟอก การออกแบบเขียนลาย การตัดผ้า การปักและถักลาย การตรวจเซ็คคุณภาพ การ ซักรีด และการบรรจุเพื่อจัดจำหน่าย

ด้านการตลาด วิสาหกิจ ฯ ทั้ง 2 กลุ่ม มีกลุ่ม ลูกค้าเป้าหมายคือผู้บริโภคทั่วไปและนักท่องเที่ยว โดยมี ทั้งกลุ่มตลาดล่าง ซึ่งมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อ เดือนและกลุ่มตลาดกลาง-บน ซึ่งมีรายได้สูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไป การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มี 2 ช่องทางคือ จำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ ด้วยสัดส่วนเฉลี่ย ประมาณ 80 : 20 การจำหน่ายในประเทศ จะจำหน่าย โดยมีร้านจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจฯ เองและมีตัวแทน จำหน่ายในอำเภอสันกำแพง อำเภอเมือง และในกรุงเทพฯ

การจำหน่ายในต่างประเทศจะผ่านตัวแทน จำหน่ายที่มาซื้อผลิตภัณฑ์จากกลุ่มวิสาหกิจฯ ไปจำหน่าย ซึ่งลูกค้าต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นชาวฝรั่งเศส และ อิตาลี เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายประเภทเครื่องใช้ใน บ้านหรือเคหะภัณฑ์ ที่กลุ่มวิสาหกิจฯ ผลิตและจำหน่ายมี หลายประเภท ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าแต่งโต๊ะ ผ้ารองจาน/ รองแก้ว ผ้าเช็ดปาก ผ้าเช็ดมือ ผ้ากันเปื้อน ที่จับตู้เย็น ที่ จับของร้อน ผ้าคลุมไมโครเวฟ ผ้าคลุมตู้เย็น ผ้าคลุม โทรศัพท์ ผ้าคลุมทีวี ปลอกหมอนอิง ผ้าคลุมเตียง ผ้า ม่านหน้าต่าง ผ้าม่านประตู ที่ใส่กระดาษทิชซู และที่ใส่ ซองจดหมาย/เอกสาร เป็นต้น

1.4) ปัญหาที่ประสบในการดำเนินงาน

ปัญหาที่วิสาหกิจทั้ง 2 กลุ่ม ประสบประการแรก คือ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งยังทำได้ยาก เนื่องจากกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตจะยึดติดอยู่กับรูปแบบการผลิต เดิม ๆ การพัฒนาให้มีความรู้ ความชำนาญในรูปแบบ ใหม่ ๆ ต้องใช้เวลานาน ประการที่สองกลุ่มแม่บ้านยังไม่
ผลิตสินค้าตามตัวอย่าง มักจะผลิตตามใจตนเอง หากสี
และรูปแบบของตัวอย่างไม่ถูกใจ ก็จะไม่ผลิตเลย หรือผลิต
แต่มีการเปลี่ยนสีและรูปแบบ การเย็บ ปัก ถัก ตามความ
ถนัดและความชอบของตน และประการสุดท้าย คือ ยอด
ขายผลิตภัณฑ์ลดลง เนื่องจาก ค่านิยมการใช้ผลิตภัณฑ์
พื้นเมืองทั้งของคนท้องถิ่นในชุมชนและคนในเมืองลดลง

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย

2.1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภค

ผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง (ร้อยละ 78.50) มีอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 36.00) ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง/ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 34.25) และมี รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาท ขึ้นไป (ร้อยละ 37.00)

2.2) ทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย

จากตาราง 1 แสดงว่าผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถาม มีทัศนคติต่อส่วนประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 1 แสดงระดับทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ฯ จำแนกตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของ ผลิตภัณฑ์ฯ

ส่วนประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ฯ	$ar{ extbf{X}}$	S.D	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์			
า. ผลิตภัณฑ์ฯ ส่วนใหญ่มีตรายี่ห้อที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	2.88	0.75	ปาน กลาง
2. ผลิตภัณฑ์ฯ มีหลายแบบหลายขนาดให้เลือกซื้อ	3.42	0.71	มาก
3. ผลิตภัณฑ์ฯ มีรูปแบบ การปักและถัก ที่ประณีต สวยงาม	3.46	0.70	มาก
4. ผลิตภัณฑ์ฯ มีคุณภาพดี เช่น สีไม่ตก ซักไม่หด เป็นต้น	3.20	0.73	ปานกลาง
5. ผลิตภัณฑ์ฯ มีอายุการใช้งานนาน	3.31	0.75	ปานกลาง
6. บรรจุภัณฑ์หรือถุงของผลิตภัณฑ์ฯ มีความเหมาะสมสวยงาม	3.07	0.68	ปานกลาง
รวมด้านผลิตภัณฑ์	3.22	0.54	ปานกลาง
ด้านราคา			
 ราคาผลิตภัณฑ์ฯ มีความเหมาะสม คุ้มค่ากับรูปแบบคุณภาพและอายุการใช้ งาน 	3.27	0.67	ปานกลาง
 ราคาผลิตภัณฑ์ฯ มีความเหมาะสมกับคุณค่าทางจิตใจที่ได้รับ เมื่อใช้ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นหัตถกรรมภูมิปัญญาไทย 	3.44	0.69	มาก

ส่วนประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ฯ	$ar{\mathbf{X}}$	S.D	แปลผล
9. ผลิตภัณฑ์ฯ มีราคาถูก น่าซื้อกว่าผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าชนิดอื่นๆ	3.05	0.69	ปานกลาง
รวมด้านราคา	3.25	0.57	ปานกลาง
ด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย			
10. สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีหลายแห่ง สามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ได้ง่าย	3.01	0.71	ปานกลาง
าา. สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่หาง่าย เดินทางเข้าถึงสะดวก	2.99	0.70	ปานกลาง
12. สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีความสวยงาม สามารถดึงดูดให้เข้าไปซื้อ สินค้า	3.09	0.73	ปานกลาง
 การจัดวางผลิตภัณฑ์ฯ เพื่อจำหน่าย มีความเป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ และสวยงาม 	3.26	0.70	ปานกลาง
รวมด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย	3.09	0.57	ปานกลาง
ด้านส่งเสริมการตลาด			
 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และสามารถแนะนำ/ให้ ข้อมูลผลิตภัณฑ์แก่ลูกค้าได้ 	3.20	0.76	ปานกลาง
 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และพูดจาสุภาพในการ ให้บริการ 	3.26	0.75	ปานกลาง
 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีแผ่นพับโฆษณาสินค้า ที่สวยงาม ดึงดูดให้สนใจซื้อ สินค้า 	2.76	0.72	ปานกลาง
17. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีการแจกแผ่นพับโฆษณาสินค้าอย่างแพร่หลาย	2.57	0.72	น้อย
18. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ มีการประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อ เนื่อง เช่น วารสารการจัดแต่งบ้านต่างๆ และวารสารการท่องเที่ยว เป็นต้น ฯลฯ	2.69	0.74	ปานกลาง
รวมด้านส่งเสริมการตลาด	2.90	0.58	ปานกลาง
ส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม	3.11	0.48	ปานกลาง

3) ผลการวิเคราะห์พฤติกรรม แนวโน้ม และความ ต้องการของผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย

ผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามเคยซื้อผลิตภัณฑ์ฯ (ร้อยละ 75.50) และไม่เคยซื้อ (ร้อยละ 24.50) โดยมี วัตถุประสงค์ในการซื้อผลิตภัณฑ์ฯ เพื่อใช้เอง (ร้อยละ 80.79) เพื่อเป็นของฝาก (ร้อยละ 47.02) และเพื่อเป็นของขวัญ (ร้อยละ 35.43) ส่วนใหญ่นิยมซื้อปลอกหมอน อิง มากที่สุด (ร้อยละ 52.32) รองลงมาคือ ผ้าปูโต๊ะ (ร้อยละ 44.04) และที่ใส่กระดาษทิชชู (ร้อยละ 38.41) โดยจะนิยมซื้อผลิตภัณฑ์ฯ ที่มีลักษณะเป็นชิ้นเดี่ยวๆ แยก ประเภท (ร้อยละ 86.80) และซื้อเป็นชุด เช่น ชุดเครื่อง ใช้บนโต๊ะอาหาร (ร้อยละ 13.20)

สำหรับความถี่ในการซื้อในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ผู้บริโภคส่วนใหญ่ ซื้อประมาณ 2 ครั้ง (ร้อยละ 26.49) รองลงมาคือ ซื้อมากกว่า 3 ครั้ง (ร้อยละ 23.51) และ ซื้อ 3 ครั้ง (ร้อยละ 22.52) เหตุผลในการซื้อผลิตภัณฑ์ฯ เพราะชอบรูปแบบและการถัก ปัก ที่ทำด้วยมือ (ร้อยละ 55.63) รองลงมาคือ ชอบเนื้อผ้าที่ทำจากฝ้าย (ร้อยละ 50.66) และราคาไม่แพง (ร้อยละ 37.42)

ในอนาคตผู้บริโภคคาดว่าจะซื้อผลิตภัณฑ์ฯ (ร้อยละ 60.25) ไม่แน่ใจว่าจะซื้อหรือไม่ (ร้อยละ 28.25) และไม่ซื้อ (ร้อยละ 11.50) โดยเหตุผลที่จะไม่ซื้อ ผลิตภัณฑ์ฯ เนื่องจากไม่ชอบเนื้อผ้าที่ทำจากฝ้าย (ร้อยละ 56.52) รองลงมา คือ คุณภาพไม่ดี สีตก (ร้อยละ 28.26) และไม่ชอบสีลัน (ร้อยละ 17.39) ผู้บริโภคที่จะซื้อและไม่แน่ใจว่าจะซื้อส่วนใหญ่ คาดว่าจะซื้อผลิตภัณฑ์ฯประเภทปลอกหมอนอิง (ร้อยละ 48.31) รองลงมาคือ ผ้าปูโต๊ะ (ร้อยละ 39.55) และผ้า ม่านหน้าต่าง (ร้อยละ 34.18) โดยคาดว่าจะซื้อ ผลิตภัณฑ์ฯที่มีสีขาว (ร้อยละ 52.26) รองลงมา คือ สีฟ้า (ร้อยละ 45.48) และสีเขียว (ร้อยละ 36.16)

ในส่วนความต้องการตกแต่งผลิตภัณฑ์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการตกแต่งด้วยผ้าฝ้ายสีต่างๆ (ร้อยละ 51.13) รองลงมาคือ ตกแต่งด้วยผ้าฝ้ายลายต่างๆ (ร้อยละ 47.18) และไม่ต้องตกแต่ง (ร้อยละ 24.86) การปัก ผลิตภัณฑ์ฯ พบว่าส่วนใหญ่ต้องการปักด้วยไหมสีต่างใหน (ร้อยละ 60.17) รองลงมาคือ ปักด้วยไหมสีโทนเดียวกัน (ร้อยละ 40.68) และปักด้วยอุปกรณ์เสริมอื่นๆ เช่น ลูกปัด มุก เปลือกหอย (ร้อยละ 37.57) สำหรับลายปักข องผลิตภัณฑ์ฯ พบว่าส่วนใหญ่ต้องการลายปักเป็นลาย ดอกไม้ทั่วไป (ร้อยละ 61.02) รองลงมา คือ ลายดอก กล้วยไม้ (ร้อยละ 41.24) และลายวิวธรรมชาติ (ร้อยละ 37.29)

ในอนาคตผู้บริโภคเห็นว่าหากจะซื้อผลิตภัณฑ์ฯ จะซื้อจากร้านผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายในศูนย์การค้า ต่างๆ มากที่สุด (ร้อยละ 61.02) รองลงมาคือ จะซื้อจาก งานแสดงสินค้า งานประจำปีต่างๆ ที่จัดโดยหน่วยงาน ของรัฐ (ร้อยละ 57.63) และจากห้างสรรพสินค้า (ร้อยละ 56.21)

ผู้บริโภคได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม การตลาดเพื่อให้ผู้บริโภคสนใจซื้อสินค้าไทยว่า ควรมีการ จัดแสดงการถัก ทอ ผลิตภัณฑ์ ในงานแสดงสินค้า หรือ ณ สถานที่จำหน่ายมากที่สุด (ร้อยละ 68.64) รองลงมา คือ การจัดรายการลดราคาตามฤดูกาลหรือเทศกาลต่างๆ (ร้อยละ 60.17) และการร่วมกับห้าง ร้านค้าต่างๆ แจก เป็นสินค้าแถม หรือแลกซื้อ (ร้อยละ 48.31)

4) การทดสอบสมมติฐาน

ในส่วนผลการวิจัยด้านการทดสอบสมมติฐานที่ สำคัญ พบว่าผู้บริโภคที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้แตก ต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายโดย รวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ใน ระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมา อภิปราย ดังนี้

ผู้ประกอบการสตรีวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมผ้าฝ้าย (ผู้ประกอบการสตรีฯ) มีปัจจัยจูงใจและ เป้าหมายในการทำธุรกิจเพื่อต้องการสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม แม่บ้านในชุมชน โดยการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบกา รสตรีฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปะภูมิ ปัญญาไทยให้ดำรงอยู่ ขณะเดียวกันได้นำกลยุทธ์การ ตลาดทางธุรกิจเข้ามาเสริม เพื่อช่วยกลุ่มแม่บ้านให้เกิดราย ได้ และสามารถดำรงชีพในชุมชนและสังคมได้ ผู้ประกอบ การสตรีฯ ไม่ได้มุ่งเน้นการเติบโตทางธุรกิจมากนัก เพราะ การขยายธุรกิจมีข้อจำกัดในด้านกำลังการผลิตของกลุ่มแม่ บ้านและความสามารถทางการตลาดของผู้ประกอบการส ตรีฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคลิฟ (Cliff. 1998) ที่ ได้ทำการวิจัยเรื่อง Does One Size Fit All? Exploring The Relationship Between Attitudes Towards Growth, Gender, And Business Size โดยคลิฟได้อธิบายถึงธุรกิจขนาดเล็กทั่วไปที่ดำเนินงานโดย สตรี ว่าผู้ประกอบการสตรีฯ มีแนวโน้มที่จะขยายกิจการ แบบซ้า ๆ และคงที่ ในขนาดที่สามารถควบคุมได้

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ประกอบการสตรีฯ ใน ชุมชนสันกำแพง เป็นผู้ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นใน ความอยู่รอด และความสำเร็จของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

2) ผู้ประกอบการสตรีฯ ในปัจจุบันประสบปัญหา ในด้านการพัฒนารูปแบบสินค้า และกลุ่มแม่บ้านไม่ผลิต สินค้าตามตัวอย่าง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการผลิตสินค้า หัตถกรรมเป็นงานอาชีพหลักของแม่บ้าน ชุมชนอำเภอ สันกำแพง (สำนักพัฒนาชมชนจังหวัดเชียงใหม่. 2551) กลุ่มแม่บ้านเหล่านี้จึงเชื่อมั่นในทักษะ และความซำนาญ ของตน เมื่อมีสินค้าตัวอย่างที่รูปแบบสีสัน แตกต่างไปจาก ความคุ้นเคยเดิม ๆ จึงไม่สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลง ได้ การจะพัฒนากลุ่มแม่บ้านให้มีทักษะความชำนาญและ คุ้นเคยกับรูปแบบสินค้าใหม่ ๆ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบ การที่จะต้องใช้ความพยายามในการอธิบายกลุ่มแม่บ้านให้ เข้าใจถึงความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป และ ความสำคัญของการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อ ความอยู่รอดของครอบครัวและวิสาหกิจ ดังเช่น อรพิณ สันติธีรากุล (2550) ได้ให้แนวทางบางประการเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จไว้ว่า ต้องมีความสามารถใน้มน้าวจิตใจผู้อื่น สามารถสร้าง ทัศนคติแรงจูงใจ มีความมานะอดทนต่ออุปสรรคและมี ความสามารถในการปรับสภาพแวดล้อม ขณะเดียวกันต้อง มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชมชนด้วย

แนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะฝีมือในการ ผลิตให้แก่กลุ่มแม่บ้านได้คือผู้ประกอบการสตรีฯ ควรสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือเครือข่าย (วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2542) กับสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานเอกชน และ ภาครัฐ เพื่อขอความร่วมมือในการจัดอบรมกลุ่มแม่บ้าน อย่างไรก็ตาม การสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องใช้เวลา และความพยายาม (อรพิณ สันติธีรากุล. 2550) ซึ่งผู้ ประกอบการสตรีฯ ต้องมีความมานะอดทนในการสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับสถาบันและหน่วยงานดังกล่าวว่ากลุ่มแม่ บ้านและผู้ประกอบการ สตรีฯ มีความสามารถในการ ดำเนินธุรกิจได้

3) ผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อส่วน ประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายโดย รวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด แต่ละด้านของส่วนประสมการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย และ ด้านส่งเสริมการตลาด ยังพบว่า ผู้บริโภคมีทัศนคติโดยรวม ต่อทุกด้านในระดับปานกลางเช่นกัน จากผลการวิจัยดัง กล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการสตรีฯ ยังไม่สามารถ พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการ ของผู้บริโภคอย่างแท้จริงได้ ผู้บริโภคจึงยังไม่พึงพอใจมาก นักต่อทุกๆ ด้านของส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งเป็น เครื่องมือ ที่ผู้ประกอบการควรใช้เป็นยุทธวิธีในการเสนอ ผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มตลาดเป้าหมาย และเป็นเครื่องมือที่ จะช่วยสร้างศักยภาพที่แข็งแกร่งให้แก่องค์กร (Armstrong and Kotler, 2000) หากผู้ประกอบมีการพัฒนากลยุทธ์ การตลาด สร้างความแตกต่างในสินค้า ให้ความสำคัญต่อ คุณภาพสินค้า และพัฒนาสินค้าใหม่ๆ จะช่วยให้ผู้ ประกอบการ หรือธุรกิจประสบความสำเร็จในอนาคตได้ (Scarborough and Zimmerer, 2000)

ดังนั้นผู้ประกอบการสตรีฯ จึงต้องดำเนินกิจกรรม ทางการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ผสมผสานกิจกรรม ต่างๆ ของส่วนประสมการตลาดอย่างเหมาะสม เพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งจะนำไปสู่ ความสำเร็จของวิสาหกิจต่อไป

4) ผลการวิจัยในพฤติกรรม แนวใน้ม และความ ต้องการของผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้า ฝ้าย พบว่า นอกจากผู้บริโภคจะมีวัตถุประสงค์ในการซื้อ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย เพื่อใช้เองแล้ว ยังมี วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นของฝากและของขวัญ ทั้งนี้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายมีความเป็นเอกลักษณ์ ของงานฝีมือ ผู้บริโภคคำนึงถึงความมีคุณค่าทางจิตใจของ ผู้ที่ได้รับเป็นของขวัญหรือของฝาก อีกทั้งผลิตภัณฑ์มีราคา ไม่สูงมากนัก

อย่างไรก็ตาม ความถี่ในการซื้อของผู้บริโภคยังมี น้อยมาก และยังมีผู้บริโภคบางส่วนที่มีแนวโน้มจะไม่ซื้อ ผลิตภัณฑ์ เนื่องจากไม่ชอบในวัตถุดิบที่เป็นผ้าฝ้าย และ คุณภาพผลิตภัณฑ์ไม่ดี สีมักจะตก ดังนั้นผู้ประกอบการส ตรีฯ จึงต้องมุ่งการประชาสัมพันธ์คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือที่สร้างภาพ ลักษณ์ให้กับสินค้า (ธีรพันธ์ โล่ทองคำ. 2550) ซึ่งจะช่วย ทำให้ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มากขึ้นและเกิดความ เข้าใจในคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ที่ใช้วัตถุดิบธรรมชาติจาก ฝ้ายว่า มีคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ที่ใช้วัตถุดิบธรรมชาติจาก ฝ้ายว่า มีคุณสมบัติ ใส่แล้วไม่ร้อน ไม่ระคายผิว อีกทั้งยัง ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบภาวะโลกร้อน รวมทั้ง ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์วิธีดูแล และรักษา ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าฝ้าย เพื่อให้ใช้งานได้นานมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการสตรีฯ ต้องมุ่งคำนึงถึง การปรับปรุงคุณภาพสีที่ใช้ย้อมผ้าฝ้าย ให้ดีขึ้น เพราะการ มีสีตก นอกจากจะเป็นเหตุผลที่ผู้บริโภคบางส่วนไม่ซื้อ ผลิตภัณฑ์แล้ว ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังให้ข้อมูลในส่วนข้อ เสนอแนะที่ควรปรับปรุงอีกด้วย

- 5) ในการทดสอบสมมติฐาน พบว่า
- 5.1) ผู้บริโภคที่มีเพศ อายุ อาชีพและรายได้แตก ต่างกัน มีทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้ายโดยรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มผู้บริโภคมีความหลาก หลายในด้านการเรียนรู้ข้อมูลและประสบการณ์ ในการใช้ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย จึงทำให้เกิดทัศนคติที่แตกต่าง กันได้ ดังเช่น อดุลย์ จาตุรงคกุล (2543) ได้อธิบายถึง การก่อตัวของทัศนคติว่าเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ซึ่งอาจ จะมีทั้งทัศนคติในทางบวกหรือลบ ถึงแม้ผู้ประกอบการส ตรีฯจะแบ่งกลุ่มลูกค้าตามรายได้เป็นตลาดล่างและตลาด กลาง-บน แต่เมื่อกลุ่มผู้บริโภคของวิสาหกิจฯ มีความแตก ต่างหลากหลายทั้งด้านเพศ อายุ อาชีพและรายได้ ผู้ ประกอบการสตรีฯ จึงควรมุ่งปรับปรุงทัศนคติของผู้บริโภค ทุกกลุ่มให้ดีขึ้น และพยายามสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ วิสาหกิจโดยรวม โดยใช้แนวทางการตลาดธุรกิจหรือ วิสาหกิจขนาดย่อม ซึ่งสถาบันการตลาดแห่งสหราช อาณาจักรได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นกระบวนการจัดการให้ เกิดผลประโยชน์อย่างคุ้มค่า ในการสร้างความพอใจเกี่ยว กับความต้องการของผู้บริโภค (Webber. 2001: Online) และสมาคมการตลาดอเมริกันได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็น กระบวนการปฏิบัติโดยอาศัยแนวคิดการกำหนดราคา การ

ส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่ายสินค้า และบริการ เพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่สามารถตอบสนอง ความพึงพอใจของบุคคลและบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Kotler. 2000: Online)

การนำแนวการตลาดธุรกิจวิสาหกิจขนาดย่อมมา ใช้จะช่วยให้ผู้ประกอบการสตรีฯ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคได้มากขึ้น อัน จะนำไปสู่การสร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้บริโภคและนำมาซึ่ง ความสำเร็จของวิสาหกิจในระยะยาว

5.2) ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคเกี่ยวกับ การใช้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย มีความสัมพันธ์กัน ที่ เป็นเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของอาร์มสตรอง และ คอร์ทเลอร์ (Armstrong and Kotler. 2000) ที่ว่า พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคจะได้รับอิทธิพลจากหลาย ปัจจัย โดยปัจจัยหนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยลักษณะทางจิตวิทยา อาทิเช่น การจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อและ ทัศนคติ ดังนั้น หากผู้ประกอบการสตรีฯ ได้ใช้แนวทาง การตลาดธุรกิจวิสาหกิจขนาดย่อม ดังที่ได้อภิปรายไว้ข้าง ต้นย่อมจะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดีของผู้บริโภคได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการตลาดสำหรับผู้ประกอบ การสตรีวิสาหกิจขนาดย่อมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าฝ้าย ใน ชุมชนอำเภอสันกำแพง โดยผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมี การนำกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดมาใช้ให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้บริโภคดังนี้

1) ด้านผลิตภัณฑ์

- 1.1) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรสร้างตรายี่ห้อ ผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง โดยมีการติดป้ายยี่ห้อทั้งใน ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ อีกทั้งควรมีการพัฒนาโลโก้หรือ สัญลักษณ์ของยี่ห้อ โดยให้มีรูปแบบโลโก้ที่ผู้บริโภคจำได้ ง่าย และมีสีสันสวยงาม
- 1.2) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ มีคุณภาพดีมากขึ้น โดยควรขอความร่วมมือหรือสร้างเครือ ข่ายความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมกิจการ วิสาหกิจขนาดย่อม อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และหรือสถาบันการศึกษา ที่มีหน่วยงานวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ให้ช่วยทำการวิจัยและค้นคว้าพัฒนาการย้อม ผ้าฝ้ายให้มีสีไม่ตก ซักแล้วไม่หด ไม่ชีดเร็ว และมีอายุการ ใช้งานนาน

1.3) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ เดิม ให้มีรูปแบบ สีสัน และขนาดที่หลากหลาย โดย เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อและคาดว่าจะซื้อใน อนาคตมากที่สุด ได้แก่ ปลอกหมอนอิง ผ้าปูโต๊ะ ที่ใส่ กระดาษทิชซู และผ้าม่านหน้าต่าง

ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านสี ผู้ประกอบการ สตรีฯ ควรเน้นสีที่ลูกค้าซอบมากที่สุด คือสีขาว สีฟ้า และ สีเขียว โดยไม่ควรผลิตสีที่ลูดฉาดเกินไป เนื่องจากผู้บริโภค ไม่นิยมซื้อ

ส่วนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านรูปแบบ ผู้ ประกอบการสตรีฯ ควรมีการตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าฝ้าย สีและผ้าฝ้ายลายต่างๆ เพื่อให้มีรูปแบบแปลกใหม่ โดย ควรมีลวดลายการถัก ปัก เป็นลายดอกไม้ ลายกล้วยไม้ และลายวิวธรรมชาติ ในการปักควรใช้สีโทนเดียวกัน หรือ สีต่างโทนก็ได้ และควรมีการนำวัสดุ อุปกรณ์เสริมอื่นๆ อาทิ ลูกปัด มุก และเปลือกหอย มาตกแต่งให้ดูสวยงาม มากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบ การสตรีฯ ควรคำนึงถึงกลุ่มลูกค้า ซึ่งมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม ตลาดล่าง และกลุ่มตลาดกลาง-บน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มตลาดล่าง ควรเป็น ผลิตภัณฑ์ชิ้นเดี่ยวๆ มีงานถัก ปักที่เป็นลวดลายไม่ใหญ่ มาก อาจมีวัสดุ อุปกรณ์ตกแต่งเพียงเล็กน้อย และมีบรรจุ ภัณฑ์ที่ไม่ใช้วัตถุดิบและวัสดุที่ต้นทุนสูง ส่วนกลุ่มตลาด กลาง-บน ควรเป็นผลิตภัณฑ์ทั้งที่เป็นชิ้นเดี่ยวและเป็นชุด มีงานถัก ปัก ที่เป็นลวดลายมากกว่า และใช้ลายที่แตก ต่างจากของกลุ่มตลาดล่าง รวมทั้งมีวัสดุ อุปกรณ์ตกแต่ง เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น และสามารถ ขายได้ในราคาสูงกว่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตลาดล่าง

- 1.4) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรจัดทำบรรจุภัณฑ์ ทั้งกล่องและถุงให้มีรูปแบบ และสีสันความสวยงามให้ทัน สมัยมากยิ่งขึ้น โดยอาจจ้างบริษัทหรือผู้ออกแบบที่มีความ รู้ความชำนาญในการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความ เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สามารถบรรจุผลิตภัณฑ์ได้หลาก หลายขนาด ทั้งแบบชิ้นเดี่ยวๆ และแบบเป็นชุดหลายชิ้น เช่น ชุดเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ชุดหมอนอิง ชุดผ้าคลุม เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น
- 1.5) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด เพื่อดึงดูดผู้บริโภคให้มีความสนใจซื้อ มากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ควรคำนึงถึง วัตถุประสงค์แต่ละด้านของผู้บริโภค ทั้งเพื่อนำไปใช้เอง และเพื่อเป็นของฝาก และของขวัญ ผู้ประกอบการสตรีฯ

ควรประสานงานหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานพัฒนา ฝีมือชุมชน หรือกรมอาชีวะต่างๆ เพื่อจัดอบรมเชิงปฏิบัติ การแก่กลุ่มแม่บ้านสมาชิกให้มีความรู้และทักษะในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

2) ด้านราคา

- 2.1) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการพิจารณาปรับ ราคาผลิตภัณฑ์ให้ลดลง เพื่อให้ผู้บริโภค มีทัศนคติในด้าน ราคาที่ดีมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการสตรีฯ ยังจะตั้งราคาในระดับเดิม ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรจะเร่ง พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภค เห็นว่าผลิตภัณฑ์มีราคาที่เหมาะสมคุ้มค่ากับรูปแบบ คุณภาพและอายุการใช้งาน รวมทั้งมีราคาถูก น่าซื้อกว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าชนิดอื่นๆ
- 2.2) ผู้ประกอบการควรใช้ข้อมูลจากความคิดเห็น ของผู้บริโภคในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์ที่ควรมีราคาต่ำกว่า 50 บาท ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ผ้ารองแก้ว ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก และที่จับตู้ เย็น ราคาระหว่าง 51-100 บาท ได้แก่ ที่จับของร้อน ผ้า เช็ดมือ ผ้ากันเปื้อน ที่ใส่กระดาษทิชชู และที่ใส่ซอง จดหมาย และเอกสาร ราคาระหว่าง 101-200 บาท ได้แก่ ผ้าแต่งโต๊ะ ราคาระหว่าง 201-300 บาท ได้แก่ ผ้า คลุมโทรศัพท์ ผ้าคลุมทีวี ปลอกหมอนอิง และผ้าปูโต๊ะ เล็กและราคาระหว่าง 501-1,000 บาท ได้แก่ ผ้าม่าน หน้าต่าง ผ้าม่านประตู ผ้าปูโต๊ะ และผ้าคลุมเตียง

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรใช้กลยุทธ์ การตั้งราคาที่แตกต่างกัน โดยกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ ที่มี รูปแบบงานปักเป็นลวดลายมาก ๆ หรือใช้วัสดุ อุปกรณ์ ตกแต่งหลายอย่าง ให้มีราคาสูงกว่าผลิตภัณฑ์ที่เรียบ ๆ ลวดลายน้อย และตกแต่งน้อย เนื่องจาก ผู้บริโภคส่วน ใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของงานหัตถกรรม

2.3) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการกำหนดราคา ขายที่แตกต่างกัน ตามลักษณะการขายที่เป็นเงินสด และ เงินเชื่อ และหากเป็นลูกค้าประจำที่มีปริมาณการซื้อมาก ควรมีส่วนลดปริมาณให้กับลูกค้าด้วย

3) ด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย

- 3.1) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการตกแต่งร้าน จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้มีความสวยงาม ซึ่งจะสามารถ ดึงดูดผู้บริโภคให้เข้าไปชมสินค้าและเลือกซื้อได้อย่าง สะดวก โดยควรมีการจ้างนักออกแบบตกแต่งร้านที่มีทักษะ ความชำนาณในการออกแบบ
- 3.2) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรติดตั้งเครื่องปรับ อากาศให้มีความเย็นสบาย มีแสงไฟสว่างเพียงพอ รวมทั้ง

ควรมีที่นั่งพัก ห้องน้ำ ที่จอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้บริโภคด้วย

- 3.3) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรจัดทำป้ายบอกทาง ที่ชัดเจน โดยติดป้ายตามริมถนน เพื่อไปยังร้านจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ เนื่องจาก ถนนในชุมชนสันกำแพง เป็นถนน เล็กๆ มีซอยมากมาย การมีป้ายบอกทางจะทำให้ผู้บริโภค เข้าถึงร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้สะดวกและง่ายมากขึ้น
- 3.4) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการจัดวาง ผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย โดยหาก เป็นร้านจำหน่ายที่ตั้งในทำเลที่มีกลุ่มผู้บริโภคตลาดล่าง ควรนำเฉพาะผลิตภัณฑ์รูปแบบที่มีราคาค่อนข้างต่ำ และ จำหน่ายเป็นชิ้นเดี่ยวๆ ไปวางจำหน่าย แต่หากเป็นทำเลที่ มีกลุ่มผู้บริโภคตลาดกลาง-บน ควรนำผลิตภัณฑ์รูปแบบที่ มีราคาสูงกว่า และจำหน่ายเป็นชุดไปวางจำหน่ายเสริมด้วย
- 3.5) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการจัดวาง ผลิตภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายให้มีความเป็นระเบียบ เป็นหมวด หมู่ ซึ่งนอกจากจะทำให้แลดูสวยงาม และดึงดูดผู้บริโภค ให้เข้ามาชมผลิตภัณฑ์ในร้านค้าแล้ว ยังจะทำให้ผู้บริโภค มองเห็นผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท แต่ละรูปแบบได้ง่ายและ สะดวกในการเลือกซื้อ
- 3.6) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรเพิ่มช่องทางการ จัดจำหน่าย โดยควรเปิดสาขาร้านจำหน่าย หรือมีตัวแทน จำหน่ายเพิ่มเติม ซึ่งตั้งอยู่ในทำเลที่หาง่าย เพื่อให้ผู้ บริโภคเดินทางเข้าถึงสะดวก โดยในอำเภอสันกำแพง จ.เชียงใหม่ ควรเพิ่มสาขาร้านจำหน่ายหรือตัวแทน จำหน่ายในถนนคนเดิน และในตลาดสันกำแพง ส่วนใน อำเภอเมือง จ.เชียงใหม่ ควรเพิ่มในตลาดในท์บาซาร์ และ ถนนคนเดินทั้งถนนท่าแพและถนนวัวลาย เนื่องจาก ปัจจุบัน ถนนคนเดินเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมที่ นักท่องเที่ยวนิยมมาเดินเที่ยวและจับจ่ายซื้อสินค้า หัตถกรรมพื้นเมืองเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรเพิ่มช่อง ทางการจัดจำหน่าย ในศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า และ ห้างไฮเปอร์มาเก็ตต่างๆ เนื่องจากผู้บริโภคนิยมเข้าไปซื้อ สินค้าอุปโภคบริโภคในแหล่งดังกล่าวเป็นจำนวนมากเช่นกัน

- 3.7) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการติดต่อสถาบัน การเงินและห้างสรรพสินค้า เพื่อเสนอผลิตภัณฑ์ให้กับ หน่วยงานเหล่านั้นใช้เป็นสินค้าแถมหรือแลกแต้มสะสมแก่ ลูกค้า
- 3.8) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรจัดให้มีการจำหน่าย ตรงถึงผู้บริโภค โดยมีการนำแผ่นพับและตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์ไปเสนอให้ผู้บริโภคได้ตัดสินใจและเลือกซื้อ ณ

สถานที่ทำงาน ซึ่งอาจเป็นบริษัทเอกชน หน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการศึกษา ที่มีการจัดอบรมสัมมนา และมีการ ติดต่อกับผู้คนเป็นจำนวนมาก เนื่องจาก องค์กรเหล่านี้จะ มีความต้องการของที่ระลึก หรือของขวัญ เพื่อมอบแก่ วิทยากรและลูกค้าในงานประชุม โอกาสสำคัญ และวัน เทศกาลต่างๆ อยู่เสมอ

3.9) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการจ้างนัก ออกแบบเวบไซต์ ให้ช่วยพัฒนาเวบไซต์ของวิสาหกิจ ดูแล และปรับปรุงเวบไซต์ให้มีข้อมูลทันสมัย เพื่อให้ผู้บริโภคทั้ง ชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถเข้าชม ติดต่อสอบถาม ข้อมูล และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้โดยง่าย

4) ด้านส่งเสริมการตลาด

- 4.1) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการจัดทำแผ่นพับ โฆษณาแนะนำผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบ และสีสันสวยงาม โดยควรมีข้อมูลย่อ ๆ เกี่ยวกับความเป็นมาของหัตถกรรม ผ้าฝ้าย คุณสมบัติที่ดีของผ้าฝ้าย กรรมวิธีการผลิต และ การถัก ปัก ด้วยมือ รวมทั้งมีรูปตัวอย่างผลิตภัณฑ์หัต กรรมผ้าฝ้ายที่จำหน่าย นอกจากนี้ ยังควรมีข้อมูลสถานที่ ตั้งของกลุ่มวิสาหกิจ ร้านจำหน่าย เบอร์โทรติดต่อและ แผนที่ตั้งอีกด้วย
- 4.2) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการแจกแผ่นพับ โฆษณาให้กับผู้บริโภค ณ ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร้าน ของตัวแทนจำหน่าย หรือในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว อาทิเช่น สนาม บิน สถานีรถไฟ ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว สำนักงานท่อง เที่ยวของจังหวัด และบริษัททัวร์ต่าง ๆ ทั้งในอำเภอ สันกำแพง และอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 4.3) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการติดต่อกับ สำนักพิมพ์วารสารตกแต่งบ้าน วารสารท่องเที่ยว วารสาร ชุมชนและวารสารท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อลงประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ โดยควรนำจุดเด่นผลิตภัณฑ์ด้านการเป็นสินค้า หัตถกรรมที่ใช้วัตถุดิบธรรมชาติ มาประชาสัมพันธ์ให้ผู้ บริโภคได้เห็นคุณค่า เอกลักษณ์ของศิลปะไทย ซึ่งจะส่งผล ให้เกิดแรงดึงดูดในการซื้อผลิตภัณฑ์ต่อไป
- 4.4) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรจัดอบรมพนักงาน ขายในร้านจำหน่ายและตัวแทนจำหน่ายให้มีความรู้ ความ สามารถในการแนะนำผลิตภัณฑ์ ให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งไม่ เพียงแต่ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทผลิตภัณฑ์เท่านั้น พนักงาน ขายควรมีความรู้ในเรื่องวัตถุดิบที่ทำจากผ้าฝ้ายธรรมชาติ คุณสมบัติที่ดีของผ้าฝ้าย การผลิตที่ถัก ปัก ด้วยมือ และ การถนอมดูแลผลิตภัณฑ์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะทำให้ผู้บริโภค เข้าใจคุณสมบัติและข้อจำกัดต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมมากขึ้น

- 4.5) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรจัดอบรมพัฒนา บุคลิกภาพในการขายให้แก่พนักงานจำหน่ายและตัวแทน จำหน่ายให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการ บริการลูกค้า ด้วยบุคลิกที่มีอัธยาศัยไมตรี ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาสุภาพ แต่งกายสุภาพ และเต็มใจให้บริการ ซึ่งจะมี ส่วนช่วยให้ลูกค้าเกิดความประทับใจและสนใจในผลิตภัณฑ์ มากยิ่งขึ้น
- 4.6) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการลดราคา ผลิตภัณฑ์ ในช่วงเทศกาลสำคัญต่างๆ และควรจัดทำ ผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็กๆ เพื่อแถมแก่ลูกค้าที่ชื้อในปริมาณมาก
- 4.7) ผู้ประกอบการควรเข้าร่วมกิจกรรมการท่อง เที่ยว การออกร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ (OTOP) หรือกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ที่จัด โดยหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนทั้งระดับชุมชน ท้อง ถิ่น และประเทศ เพื่อให้มีโอกาสเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มาก ขึ้น และเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมภูมิ ปัญญาไทยแก่ชุมชนและสังคม
- 4.8) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการพัฒนาร้าน จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีการจัดแสดงการถัก ทอ ผลิตภัณฑ์ รวมทั้งจัดให้มี การแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับความเป็นมาของหัตถกรรมผ้า ฝ้าย หรือพิพิธภัณฑ์แสดงผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย เพื่อเป็นการ ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมและเลือกซื้อสินค้า ทั้งนี้ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรมีการประสานงานกับ มัคคุเทศก์หรือบริษัททัวร์ในการนำนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม (Group Tour) เข้าชม โดยมีการให้ค่าตอบแทน หรือค่า คอมมิชชั่นแก่มัคคุเทศก์หรือบริษัททัวร์
- 4.9) ผู้ประกอบการสตรีฯ ควรติดต่อสถาบันการ ศึกษา เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเสริมในชั้นเรียนของนักเรียน โดยควรจัดสอนนักเรียนถัก ปัก ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้า ฝ้าย และนำนักเรียนเข้าชมการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายต่างๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดค่านิยมในการซื้อและใช้ของ ไทย รวมทั้งเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามในการอนุรักษ์ ศิลปหัตถกรรมภูมิปัญญาไทยให้อยู่กับอนุชนรุ่นหลังสืบไป

Introduction

The economic development is strongly related with the progression of women's roles. In countries where women have been playing a significant role, the economy has steadily grown. On the contrary, in countries where women are restricted in their rights, the economy has grown slowly. According to the survey of the United Nations Organization, over the past 10 years, women have increasingly participated in the economic sector as executives. They own more than 25 percent of all businesses. (United Nations. 1999)

Even though in Thailand, there are no surveys on businesses owned by women, it is obvious that women are dealing in business in significant numbers. Consequently, both state and private sectors have been currently concentrating on developing women entrepreneurs' competency. Particularly in 2007, Office of Small and Medium Enterprises Promotion initiated the project "Women SMEs". Their main objective is on promoting women entrepreneurs to recognize business opportunities as well as to support and strengthen them in developing effective management competency. This project is very crucial at this stage because SMEs played an important part in Thailand's economic system that covered approximately 99 percent of all business in 2006. (Office of Small and Medium Enterprises Promotion. 2007)

Sankamphaeng is one of the districts in the province of Chiang Mai, Thailand. The district constitutes many communities which operate various kinds of small enterprises. Their products are mostly traditional, especially agricultural preserved products, handicraft products, silverware, pottery, wood carvings, precious gems, sa papers, and hand woven cotton cloths. (Chiangmai Community Development Provincial Office, 2008). Among these products, the hand woven cotton cloths are one of the products that have been produced for many decades in the community.

This product is made traditionally by hand. It represents the way of living, identity and custom of the people in this community. Additionally, it is made from natural materials, therefore it is recognized by every generation as one of the well known and popular products of Sankamphaeng. (Business Thai. 2007)

However, hand woven cotton cloths are consuming too much time in production, this results in less quantity, hence most of the women entrepreneurs in Sankhanmphang have adopted machines for weaving. The quality of cotton cloths that are woven by the machines will not differentiate from weaving by hand, but it will provide better quality of consistency and design.

However, the people in the community are still preserving their own identity by knitting and embroidering hand made design on these products. This will help their products remain traditional and retain value in the present day. (Churee Dejying. 2008)

The development of small enterprises in knitted and embroidered cotton product is a critical part in enhancing the traditional way of living of the communities in Sankamphaeng. Although they are small enterprises, it is essential that they should adopt a good practice of marketing management. Presently, it is found that marketing is one of the SMEs' big problems. Therefore, the implementation of the marketing management science will assist them in operating their businesses more effective and efficient. (Office of Small and Medium Enterprises Promotion. 2007)

In interviewing one of the women entrepreneurs in this business, it was found that most of the entrepreneurs have not been able to increase sales to meet the target. This problem has been caused by entrepreneurs' incompetency in marketing their products. Although they have participated in several training courses held by the state sector, they have not been supported adequately and consistently. (Aiamsiri Tansahawat.

2008). Therefore these women entrepreneurs should be trained to develop their marketing competency, so that they will be able to operate their businesses and adjust themselves under a rapid change of both internal and external business circumstances.

With the aforementioned reasons, the author is then interested in conducting research on a guidance for developing marketing competency of the women entrepreneurs who are in knitted and embroidered cotton product business and own small enterprises in Sankamphaeng. The research results will be advantageous to these women entrepreneurs in marketing their products effectively to meet their customers' demand. This will lead to a mutual benefit of sustainable growth and development for small enterprises and communities in the future.

Research Methodology

The research covered women entrepreneurs' information; personal, types of enterprises, motivation factors in starting up business and production and marketing operations. Moreover, the research also included personal information, attitude and behavior of customers toward knitted and embroidered cotton products.

In collecting data of women entrepreneurs, the author used a structured questionnaire as a research tool in interviewing the representatives of both small enterprises in the community. These two enterprises had a total of 266 members.

In collecting data of customers, the samples were 400 customers who have bought knitted and embroidered cotton products. Quota sampling was used to collect data in regard to main location of customers; Chiang Mai 200 samples and Bangkok 200 samples. The self administered questionnaire was used as a research tool. The data was analyzed using several statistical techniques including frequency, percentage, t-test, F-test and Chi-Square test by using SPSS.

Research Results

1. Information of Women Entrepreneurs in Knitted and Embroidered Cotton Product Enterprises

1.1 Personal Information

Women entrepreneurs who were the representatives of small enterprises in knitted and embroidered cotton product were 47 and 50 years old. One of them held secondary school degree and the other one held high school degree.

1.2 Enterprise Information and Motivation Factors in Starting up Business

Their businesses were categorized as small enterprises. They were established more than 10 years ago. Both enterprises had approximately 266 members in total. Most of them were housewives in the communities of Sankamphaeng. Their capital investment was about two million baht each.

The motivation factor that urged them to start up business was generating income for the members who were housewives, by producing and marketing traditional products.

1.3 Production and Marketing Operation

The main equipment and machines used in production of both enterprises were needles, embroidery frames, sewing machines, cloth cutting machines and irons. The main raw materials used were cotton filaments which were bought from suppliers in Lamphun and Chiang Mai province.

Their production processes consisted of selecting cotton filaments and cloths, laundering and dyeing, designing and drawing, cutting, knitting and embroidering, quality checking, washing and ironing and packaging.

Their target customers were general consumers and tourists. They were low-end consumers who had average monthly income less than 10,000 baht and middle/high-end consumers who had average monthly income more than 10,000 baht.

They had two channels of distribution;

domestic and international, which were proportionally estimated as 80:20. In domestic distribution, they sold their products through their own shops and sales agents' shops located in Sankamphaeng and Muang districts, Chiang Mai and Bangkok.

In international distribution, they had their domestic customers as their agents who exported their products to foreign customers, mostly were French and Italian.

They sold a variety of knitted and embroidered cotton products, particularly housewares including tablecloths, dishcloths, cloth placemats, cloth coasters, napkins, aprons, refrigerator top covers, microwave top covers, telephone covers, television top covers, throw pillow cases, bedcovers, window curtains, door curtains, tissue box containers, and envelope / document cloth containers, etc.

1.4 Problems in Operation

There were many problems that the entrepreneurs were facing in operating their businesses. Firstly, there was difficulty in developing products because the housewives who are members of the enterprises have faith in their traditional designs. It will take a long time in providing knowledge and developing their skills to

produce new styles. Secondly, the housewives did not produce the product according to the sample, they depended on their styles. They had either stopped producing or changed to their own styles in cases where they did not like color or design of the sample. Finally, there was a decrease in sales of products because the value of both rural and urban people toward the use of traditional products had decreased.

2. Information of the Knitted and Embroidered Cotton Products' Consumers

2.1) Personal Information

The research found that 78.50% of consumers were female. 36% were under 30 years old. 34.25% were either white collar or blue collar workers. 37% had monthly income 20,000 bath or more.

2.2) Attitude of Customers Toward Knitted and Embroidered Cotton Products.

The attitude of customers toward the products were shown in the following table

The table illustrated the attitude of consumers toward overall marketing mix of the product; product aspect, price aspect, place aspect and promotion aspect was at the moderate degree of agreement.

Marketing Mix of the Product	$ar{\mathbf{X}}$	S.D	Degree of Agreement
Product Aspect			
1. The products have famous brand and are well known.	2.88	0.75	Moderate
2. The products have variety in designs and sizes.	3.42	0.71	Strong
3. The products are neat and have beautiful knitting and embroidering.	3.46	0.70	Strong
4. The products have good quality; no fading or shrinking etc.	3.20	0.73	Moderate
5. The products are long lasting.	3.31	0.75	Moderate
6. The packages are appropriate and beautiful.	3.07	0.68	Moderate
Average	3.22	0.54	Moderate

Marketing Mix of the Product	$ar{ extbf{X}}$	S.D	Degree of Agreement
Price Aspect			
7. The products have reasonable prices. They are worth the price, quality and have a useful life.	3.27	0.67	Moderate
8. The products have good value when compared to the satisfaction received after using the products.	3.44	0.69	Strong
9. The products are cheaper than products made from other kinds of materials.	3.05	0.69	Moderate
Average	3.25	0.57	Moderate
Place Aspect			
10. There are many knitted and embroidered cotton products' shops that facilitate shopping and purchasing.	3.01	0.71	Moderate
11. The knitted and embroidered cotton products' shops are conveniently located and accessible.	2.99	0.70	Moderate
12. The physical features of the knitted and embroidered cotton products' shops is interesting and attracts customers to purchase the products.	3.09	0.73	Moderate
13. The knitted and embroidered cotton products' shops have good layouts. The products are arranged according to their categories.	3.26	0.70	Moderate
Average	3.09	0.57	Moderate
Promotion Aspect			
14. The shop's saleswomen have sufficient knowledge about the products and are able to advise customers on all details of the products.	3.20	0.76	Moderate
15. The shop's saleswomen have good manners. They are also friendly and courteous.	3.26	0.75	Moderate
16. The knitted and embroidered cotton products' shops have beautiful and colorful leaflets that can attract customers.	2.76	0.72	Moderate
17. The leaflets of the knitted and embroidered cotton products' shops are widely distributed.	2.57	0.72	Slight
18. The products are advertised through many kinds of media such as home magazines, tourism magazines etc.	2.69	0.74	Moderate
Average	2.90	0.58	Moderate
Average of All Aspects	3.11	0.48	Moderate

2.3) Behavior of Customers Toward Knitted and Embroidered Cotton Products.

It was found that 75.50% of consumers had bought this product in the past. Their main

purpose of purchasing was personal use. The most popular product was throw pillow cases.

The frequency of purchase was on average twice over the last 2 years. Most of the customers

purchased the products from shops in Bangkok. The reasons of purchase were good design and hand-made.

In the future 60.25% of consumers will buy again. 28.25% were undecided and 11.50% would not buy again.

Those who would not buy gave the reason of material, quality, faded quickly and color. Most of those who would buy and undecided stated that they would buy throw pillow cases and other white cotton products.

Their budget for souvenirs is between 101-300 baht and for gifts is between 501-1,000 baht. The customers suggested that the producers of these products should attend exhibitions or hold demonstration at their offices on how the cotton is woven.

2.4) Hypothesis Test

As for hypothesis test, when classified according to gender, age, career and monthly income, the mean on the attitude toward knitted and embroidered cotton products were different at the significant statistical level of 0.05.

Finally, the attitude and behavior of customers toward knitted and embroidered cotton products were associated at the significant statistical level of 0.05 with the moderate degree of association.

Conclusion and Recommendation

From the research results, it was revealed that the women entrepreneurs who operated knitted and embroidered products enterprises in Sankamphaeng were strongly recognized on the success and survival of the housewives in the communities. This was the way of their living in the communities. It was also a very important motivation that urged them to start their own enterprises (Orapin Santidhirakul.2007). These women entrepreneurs will not be able to reach their aim with a lack of marketing competency. As marketing is typically seen as the task of creating, promoting, and delivering goods and

services to consumers and businesses (Kotler. 2000), therefore, it is essential that these women entrepreneurs should adopt some appropriate marketing strategies. The major elements of a marketing strategy is the marketing mix (Scarborough and Zimmerer. 2000). It is the set of controllable, tactical marketing tools that the firm blends to produce the response it wants in the target market (Armstrong and Kotler. 2000). Even though, these women entrepreneurs adopted some activities of marketing mix as evidenced by the moderate degree of the customers' attitude, they should attempt more in implementing the effective activities of marketing mix in consistency with the customers requirements. Hence, the author would like to suggest the following guidelines for these women entrepreneurs in order to develop their marketing competency;

1) Product Aspect

1.1) They should create their own brand and have brand labels fixed on both the products and packaging. They should also create their logo with an attractive and simple design that the customers will easily recall.

1.2) They should develop the products to have more quality by establishing good relationship with government sectors that support SMEs such as, Office of Small and Medium Enterprises Promotion, Institute for Small and Medium Enterprises Development, Thailand Textile Institute and educational institutions that have product research and development units. These organizations can assist them in improving dyeing techniques so that the products will have no fading, shrinking and last long.

1.3) They should improve their products in a wide variety of designs, colors and sizes, especially popular products that customers usually buy and expect to buy in the future such as throw pillow cases, table cloths, napkin containers and curtains.

As for the color, they should produce the products in customers' favorite colors such as white, blue and green. They should not produce traditional color products because they are too bright and most of the customers do not prefer to purchase them.

About the design, in order to develop new design, they should decorate the products with various colored and strips of cotton cloths. They should have their products knitted and embroidered in various patterns for example: flowers, orchids and natural views. They may use same or different color tones. Besides, they should embellish their products with some accessories such as beads, pearls and shells.

Additionally, as they concentrate on two groups of target customers; low-ended and middle/high-ended, they should differentiate in developing the products.

For low-end products, they should knit and embroider small strips and decorate with some accessories. In addition, they should pack these products in low cost packaging. Whilst middle/high-end products should have bigger strips as well as different patterns. They should also decorate with a wide variety of accessories to add more value to the products, so that they can sell them at higher prices. Furthermore, they should pack these products in sets to make them more attractive and convenient to purchase.

- 1.4) They should develop the products' packaging; boxes and bags to have modern styles, more colors and designs. They should probably hire a design company or a designer to assist in developing the suitable packaging for a variety of sizes and designs. Besides, they should also consider developing individual and set packages.
- 1.5) They should develop and launch new products to the market by taking into account the customers' purchasing purposes; for personal use, souvenirs or presents. They should cooperate with the Department of Skill Development and the

Department of Vocational Education in the communities, to hold training courses or workshops for improving housewives' knowledge and skill in developing new products.

2) Price Aspect

- 2.1) They should consider price adjustment in order to gain positive customers' attitudes toward the products' prices. They should either decrease the price or remain at the same price level, in the latter alternative, they should take quick action in developing the products' quality so that the customers will accept that their products are worth the price, quality and useful life when compared with other products that are made from other materials.
- 2.2) They should consider adjusting the products' price levels by using the research results as follow;

The products that should sell at a price less than 50 baht are cloth coasters, cloth placemats, napkins and fridge cloth handle. At a price between 51-100 baht are pot holders, handcloths, aprons, tissue box containers and envelope /document cloth containers. At a price between 101-200 baht are decorative table cloth strips. At a price between 201-300 baht are telephone covers, television top covers, throw pillow cases, small tablecloths. At a price between 501-1,000 baht are window curtains, door curtains, tablecloths and bedcovers.

In addition, the women entrepreneurs should adopt different price strategies. They should set a higher price for more decorative and stripped hand made products because customers usually recognize their value.

2.3) They should set the price differently between cash and credit sales. Moreover, they should offer quantity discount for repeat customers.

3) Place Aspect

3.1) The women entrepreneurs should

decorate their shops to make them look more attractive for customers. They should probably hire a decorator or an architect to help in designing and decorating.

- 3.2) They should install air conditioners for comfort and fresh atmosphere. They should also install adequate lighting to illuminate the shops. In addition, they should have sufficient benches, restrooms and parking facilities for their customers.
- 3.3) They should post signs and directions along the road in the communities to facilitate in travelling to the shops.
- 3.4) They should have more concern on distribution of the products to target customers. In the low-end market, they should sell the products that have small sizes, low costs and are packed individually. However, in the middle/high-end market, they should also offer the products that have more designs, higher prices and are packed in set.
- 3.5) They should arrange their shops to have good layouts. This will attract more customers. Moreover, their products should be shelved according to their categories, so that customers will easily find the products.
- 3.6) They should expand distribution channels by opening new shops or having new agents. Their shops and agents' shops should be in an accessible and convenient location; walking streets and Sankamphaeng Market in Sankamphaeng; Night Plaza, walking street on Wualai road and Thaphae road in Muang, Chiang Mai. Presently, walking streets are popular places for tourists because they are classified as culture tourism destinations. Most of the traditional products are sold on these streets.

Additionally, they should also expand into department stores and hypermarkets.

3.7) They should partner with financial institutions or department stores and offer their products as promotional material.

- 3.8) They should consider selling directly to customers. They may present their brochures or leaflets to customers at their work places; private organizations, government offices, state enterprises and educational institutions. These organizations always hold seminars, training courses and conferences that may occasionally need souvenirs or gifts for guest speakers, participants and audience.
- 3.9) They should hire website designers to develop their own website. The website designers will assist in administrating and updating information of their products on the website. Their own website will be an alternative distribution channel that provides them opportunity to access both domestic and foreign customers. These customers will easily have the products' information and convenience of purchasing products online.

4) Promotion Aspect

- 4.1) They should publish colorful and attractive brochures or leaflets to introduce their products. In the brochures or leaflets, they should have a brief background of traditional hand made cotton cloths, good characteristics of cotton cloths, processes of cotton cloths production, knitting and embroidering. Furthermore, they should have some pictures of their products, detailed map and address of their shops printed in the brochures or leaflets.
- 4.2) They should distribute their brochures or leaflets to existing or potential customers at their shops, their agents' shops, famous tourist destinations and places in Sankamphaeng and Muang districts of Chiang Mai such as airport, railway station, tourist information centers, provincial office of tourism organization and tourist companies, etc.
- 4.3) They should contact publishers of home magazines, tourism magazines and domestic or community magazines for advertising their products. In advertising, they should stress the

outstanding points of their products i.e made from natural materials and knitted and embroidered by hand. This will assure customers on traditional products' value as well as Thai art identity that may urge customers to make a purchasing decision.

- 4.4) They should train their saleswomen and agents to have sufficient knowledge of their products so that they will be able to give proper information to customers. The products' information including product types; cotton, distinguishing properties, knitted and embroidered by hand and care methods. This information will ensure products' quality and durability.
- 4.5) They should hold training courses to develop personal characteristics of their saleswomen and agents. In training, they should emphasize the importance of customer service; enthusiasm, courtesy, friendliness and well dressed. These characteristics will impress customers and influence their purchasing decision.
- 4.6) On special occasions, they should give discounts or give high volume customers a small complimentary gift.
- 4.7) They should participate in tourism or social activities that are held by state or private organizations in communities, provinces or nationwide; trade fair, OTOP fair, etc. This will provide them opportunities to access customers and promote their traditional hand made products to society.
- 4.8) They should develop their shops to be cultural tourist destinations in order to attract tourists to visit and shop for their products. They

should present the processes of production and if possible, they may establish a museum to demonstrate the development of traditional cotton cloths and products including displaying the antique products. They may contact tour guides or tourist companies to add their shops to group tour itineraries by offering them commission.

4.9) They should contact educational institutions for participating on their class activities. They may teach the students to knit and embroider cotton cloths as well as escort them to the community, hence they will have an opportunity to see and admire traditional cotton cloth production. This will help in promoting their value for purchasing and using Thai traditional hand made products and indirectly preserve their positive attitudes toward these products from the present generation to the next generations.

Acknowledgement

The author would like to give appreciation to Social Science Faculty, Srinakharinwirot University for financial support on this research.

Grateful thanks also to Dr. Warangana Adisornprasert, Business Administration Department, Social Science Faculty, Srinakharinwirot University and Associated Professor Orapin Santidhirakul, Management Department, Business Administration Faculty, Chiang Mai University, for their kind consultation and revision on the research questionnaire.

Reference

Aiamsiri Tansahawat. (2008). **Head of Sankamphaeng Hand Made Cotton Cloth Party** Interviewed by Petcharat Mesomboonpoonsuk on May 5, 2008.

Armstrong, Gary and Kotler. Philip. (2000). **Marketing An Introduction**. 5 th edition New Jersy: Prentice Hall.

Business Thai. (2007). Kampor Waste Elimination and Cost Reduction for Thai Lanna Cotton.
Issued May 18,2007

- Chiangmai Community Development Provincial Office. (2008). Lists of Communities in Chiang Mai. Retrieved April 25, 2008 from www.cddchiangmai.net
- Churee Dejying. (2008). Ban Thad Housewives Agricultural Party. Interviewed by Petcharat Mesomboonpoonsuk on Oct 25, 2008.
- Kotler, Philip. (2000). Marketing Management. 10th ed., the Millennium ed. Upper Saddle River, N.J. : Prentice Hall.
- Office of Small and Medium Enterprises Promotion. (2007). Development plan for promoting Small and Medium Enterprises (2007-2011). Bangkok.
- Orapin Santidhirakul. (2007). Small Business Management. Business Administration Faculty, Chiang Mai University.
- Scarborough, Norman M. and Zimmerer, Thomas W. (2000). Effective Small Business Management. 6thedition. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- United Nations. (1999). Economic & Social Development. Retrieved May 2, 2008, from http:// www.un.org

